

jan ruusbroec
en ^{van}
de kartuizers

herne

pinksterweekeinde 1981.

ingericht door :

Het Oude Land van Edingen en Omliggende

Vlaamse Toeristenbond, afdeling Herne

met medewerking van het

Kultureel Centrum van het Gemeentekrediet van België.

DE KARTUIS LANGS DE AREBEEK TE HERNE

In 1314 werd ver buiten het dorp, langs de Arebeek, en rond een kapel waar men O.L. Vrouw vereerde, een kartuizersklooster opgericht. Geen plaats kon men geschikter uitdenken om de leerlingen van de H. Bruno te herbergen. Zoals deze heilige zich in de wilde bergstreek van La Chartreuse nabij Grenoble vestigde, zo werd voor zijn volgelingen de Kapelleberg, weggedoken tussen groen van bomen en struiken, de berg van afzondering. Het was de eerste stichting van deze kloosterorde in de Nederlanden en zij gaf het ontstaan aan tal van andere kloosters.

Aan Walter II, heer van Edingen, wordt algemeen de oprichting van deze kartuis toegeschreven. Hij had hiervoor 15 bunders grond geschonken. Als eerste prior werd dom Robertus uit het bisdom Soissons aangeduid, en de eerste monniken kwamen uit het klooster van O.L. Vrouw te Marcourt bij Valenciennes.

Volgens de nog bestaande archiefbronnen moet de inrichting en versiering van het klooster prachtig geweest zijn. Volgens de inventarissen zouden er niet minder dan 132 schilderijen aanwezig geweest zijn.

Binnen de muren leefde een pleiade van mystici, geleerden, kunstenaars en edelen tussen de nederige donaten en conversen. Vooral de edelen aanzagen het als een eer om op eigen kosten een gebouw te laten optrekken waarin zij dan zelf tot bij hun overlijden bleven ofwel dit als onderdak voor een kartuizer schonken.

Ook leverde het Pajottenland en zijn omgeving tal van priors en monniken aan dit klooster.

Tijdens de godsdiensttroebelen werd de kartuis in 1580 door een garnizoen soldaten uit Ninove geplunderd en afgebrand. Bij edikt van 17 maart 1783 werd het stift door Jozef II afgeschaft. Na de Franse Omwenteling werden de goederen op 13 en 17 oktober evenals op 17 november 1785 openbaar verkocht.

Niettegenstaande de armoede de voornaamste levensregel was bij de kartuis, bezat deze vele eigendommen: de hoeve van de Ezelenberg in de Grote Leenstraat, het hof te Schibbeek met bijhorende watermolen en brouwerij op de grens van de gemeenten Herne, Vollezele en Tollembeek, het Hof van Camerijk in de Kramerijkstraat en het hof te Correbeek langs de Hollestraat te Tollembeek.

Niet alleen op landbouwgebied heeft de kartuis in het Pajottenland een grote rol gespeeld. Vooral op cultureel en sociaal gebied straalde er zeker een grote invloed uit over Zuid-Westbrabant.

Heden resten nog de priorij met poort uit 1716, een langschuur uit 1705 en vroegere aanhorigheden langs de Kloosterstraat.

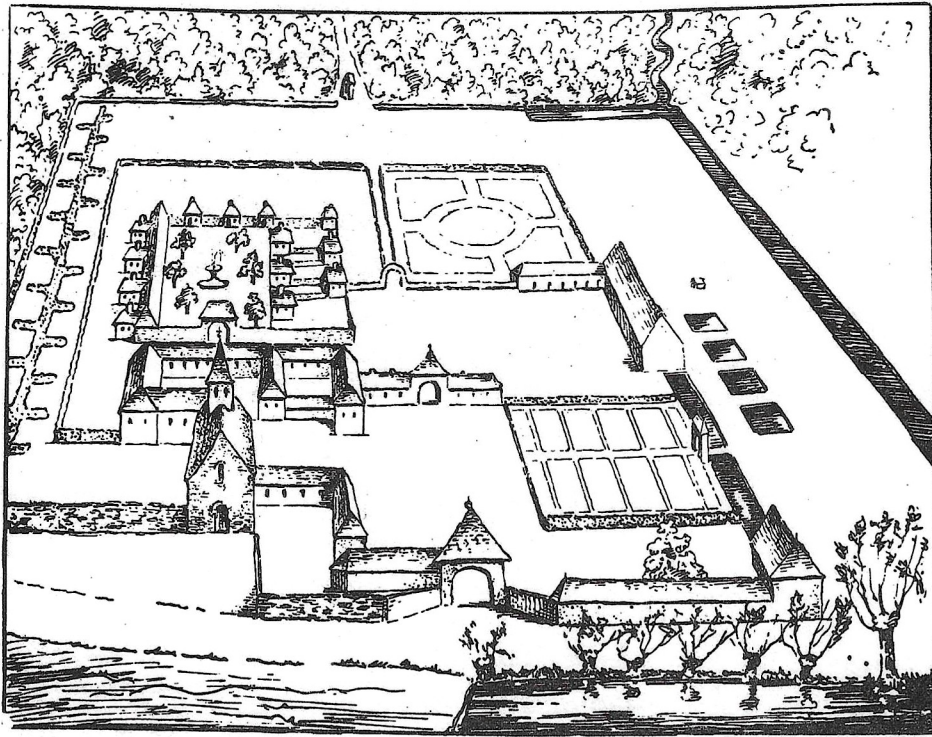

Fig. 4. — De Kartouzerij der O.-L.-V.-Kapel te Herne in 1760
naar de kaart van A. CAPIAU in het Alg. Rijksarchief (*Cartes et plans*, nr. 1023).

Cliché Eigen Schoon & De Brabander.

PROGRAMMA

ZATERDAG 6 JUNI 1981

- Inleiding door de Heer Julius Ost
Voorzitter van het 'Oude Land van Edingen en Omliggende'
- Lezing door de Heer Freddy De Schutter
'' JAN RUUSBROEC ''
- Adagio in E & Rondo in C van W.A. MOZART
Piano - Yuko Nomura
Viool - Jan Van Weyenberg
- Lezing door de Heer Jan De Grauwe
!! DE KARTUIZERS ''
- Scherzo nr 4 in E opus 54 van CHOPIN
Piano - Yuko Nomura
- Lezing door de Heer Andries Dhoeve
''Jan RUUSBROEC en de KARTUIZERS ''
- PAUZE
- Chaconne in D BWV 1004 J.S. BACH
- Sonate in A nr 2 opus 100 J. BRAHMS
allegro amabile
andante tranquillo
allegro grazioso
- Souvenir de Moscou (Russian airs) H. WIENIAWSKI
opus 6

ten geleide

In 1362 kwam Ruusbroec vanuit Groenendaal naar Herne om één van zijn werken nader te komen verklaren.

Het Pinksterweekend leek ons ideaal om deze "verlichting" te herdenken.

Wij meenden dat zowel Jan Ruusbroec (waarvan de 600 ste verjaardag van overlijden dit jaar wordt herdacht) als onze Kartuis deze opendeurdagen verdienen.

Uw aanwezigheid is ons daarom een aanmoediging.

ZONDAG 7 JUNI 1981

Klassiek gitaarrecital door de Heer Eddy Peremans met
voordracht door de Heer Patrick De Niel.

- Pavane I	L. MILAN
- Prelude en Sarabande uit Suite in A	R. DE VISE
Tarantella	M. CASTELNUOVO TEDESCO
- Tonadilla Guajira	E. PUJOL
- Variaties op een thema uit '' Die Zauberflote ''	F. SORS
- Granada	J. ALBENIZ
- Valse Venezolano	A. LAURO

Slottoespraak door de Heer Jozef Vanoverstraeten
Erevoorzitter VAB - VTB

JAN VAN WEYENBERG

----- begon zijn muziekstudies in de Muziekakademie van Ninove en Halle, waar hij met de Heer J.Spira de regeringsmedaille met de grootste onderscheiding bekam en studeerde verder aan het Vlaams Conservatorium te Brussel. Hij zette zijn vioolstudies verder bij Prof. BORIS GOLDSTEIN (USSR - DBR) en werd met elf violonisten van diverse nationaliteiten uitgekozen om de interpretatiecursus " GENEVA MASTER CLASS " van de wereldvermaarde Mexicaanse Meester HENRYK SZERING aan het Muziekconservatorium van Geneve te volgen.

Hij werd eerste laureaat in de vioolwedstrijd "HET JONG TALENT" met de medaille van de Astoria Concerten te Brussel en de prijs Alex De Vries - Talkowsky te Antwerpen. Vervolgens werd hij eerste laureaat in de Nationale Muziekwedstrijd van het Gemeentekrediet van België. Studeert aan het Koninklijk Muziekconservatorium te Brussel bij Prof. Sebestyen - Springuel en Van de Vondel.

Hij verwierf tevens een studiebeurs voor vioolstudie te Wurtzburg

YUKO NOMURA

----- geboren te Tokyoin 1964 startte met haar pianostudies toen zij 6 jaar oud was. In 1977 ging zij aan de Muziekschool van Waterloo bij Mevrouw Orit Ouziel studeren. Datzelfde jaar won zij de Günther Wedstrijd van Brussel. In 1979 behaalde zij de Uitmuntendheidsprijs B met de grootste onderscheiding, de Regeringsmedaille en een eertste prijs piano tijdens de Nationale Muziekwedstrijd van het Gemeentekrediet van België. Momenteel zet zij haar studies verder aan het Koninklijk Conservatorium van Brussel bij J. CL. Vanden Eynden. Zij speelde herhaalde malen als soliste met groot orkest met optredens in Japan en België.

EDDY PEREMANS

----- behaalde in 1974 de regeringsmedaille te Anderlecht. Datzelfde jaar werd hij laureaat van de Nationale Muziekwedstrijd van het Gemeentekrediet van België. De daaropvolgende jaren studeerde hij aan het Koninklijk Muziek Conservatorium te Gent en behaalde achtereenvolgens de Eerste Prijzen Notenleer - Gitaar en Kamermuziek.

In 1980 beëindigde hij zijn studies te Gent met het Hoger Diploma bij Prof. Polck. Om zich verder te specialiseren volgde hij cursussen in het buitenland (Sienna) bij Oscar Ghiglia en Gonzales Mohino. Momenteel geeft hij les in de Muziekacademies te Jette - Aalst - Dilbeek en is tevens assistent gitaar aan het KMC Gent

PATRICK DE NIEL

----- leraar diktie aan de Muziekschool van Herne en Galmaarden.

Graag danken wij allen die hun medewerking en steun verleenden en heel bijzonder Dr en Mevrouw Boelaert die bereidwillig hun poorten openstelden voor deze Ruusbroeherdenking.

C A T A L O G U S

A. JAN RUUSBROEC

1. Bronzen beeld, verguld, Jan Ruusbroec (Eig. Kerk Halle).
2. Jan Ruusbroec, schilderij naar miniatuur, J. Vuylsteke - Ruisbroek.
3. Afbeelding uit de Historiareeks " 's lands glorie".
4. Miniatuur, komt voor op de "hertalingen" van Ruusbroec door E.P. Moereels s.j.
5. Aanplakbrief uit Ruisbroek, herdenking sterfdag van Ruusbroec op 2 december (Eig. Archief HOLVEO).
6. Bidprentje met gebed tot de Gelukzalige Jan Ruusbroec (Ruisbroek).
7. Kan. David ; 6-delige reeks over Ruusbroec's werk, Gent, 1858-1868 (Eig. Arenbergarchief Edingen).
- 8-11. Werken van Ruusbroec, uitgegeven door het Ruusbroecgenootschap, Antwerpen (Eig. A. Dhoeve).
12. Wauters J ; Jan Ruusbroec benaderd door een leek. Overdruk uit "De Belgische Folklore", maart 1981.
13. P. Verdeyen. Ruusbroec en zijn mystiek. De meest recente uitgave over Ruusbroec, Davidsfonds 1981.

B. DE KARTUIS VAN HERNE

14. Lijst der priors (Herne, parochiearchief).
15. Losse nota's over de Kartuis, ± 1900 (Herne, parochiearchief)
16. A. Beeltsens, J. Ammonius, Chronica Domus Capellae, (Eig. E. Waeyenberg).
17. W. Pede, Series Monachorum (Eig. E. Waeyenberg).
18. Capiau, "Kadaster" van de Kartuis en haar omgeving, 1760 (origineel : Alg. Rijksarchief).
19. Kaert-boeck door prior F. Vandenherreweghen, 1773.
20. St. Drogo, 18°E, schilderij afkomstig uit de Kartuis (Herne, St. Pieterskerk).
21. H. Katharina van Bononiën, 17°E, schilderij afkomstig uit de Kartuis (Herne, parochiekerk).
22. Kristus aan het Kruis, schilderij afkomstig uit de cel van de prior (Herne, parochiekerk).
- 23-25. 3 bladzijden uit "De Gheestelijken Tabernakel" (Ruusbroec), overgeschreven in de Kartuis (origineel : Kon. Bibliotheek, Brussel), 1461.

26. Miniatuur uit een gebedenboek van Margareta Van York, omstreeks 1470 door Nicolas Finet in de Kartuis vervaardigd. (origineel : Kon. Bibliotheek, Brussel).
27. Delvaux ; aflevering uit "Monasticon Belge" gewijd aan de Kartuis.
28. E. Matthieu ; Histoire d'Enghien, 1855. Een hoofdstuk beschrijft de Kartuis.
- 29-31. Artikels verschenen in "Het Oude Land van Edingen en Om-
liggende" over de Kartuis.
32. J. Vrancken ; Pajottenland, een land om lief te hebben. De Kartuis is een volledig hoofdstuk waard !
33. Berichten in de lokale pers.
34. Oude postkaarten (Verz. A. Dehaen).
35. Bouwen door de eeuwen heen, 1975.
36. Pajottenland, Masiuskring, 1971.
37. Muurkapel, afkomstig uit de Kapel van de Kartuis (Eig. A. Dehaen).
38. Geschiedenis van Herne in beeld tot 1975, L. Derijcke.
39. R. Billiet, Toponymie van Herne, 1955.
40. Vriendenboek Dr. G. Renson, 1979, Ruusbroec bij de Kartuizer monniken te Herne, (A.Dhoeve).
41. De zoon van Rogier Van Der Weyden als Kartuizer in Herne. Katalogus tentoonstelling Brussel, 1979.

C. DE KARTUIZERS

42. Bidprentje met Kartuizermonnik (Herne, parochiearchief).
- 43-45. Kledij van de Kartuizermonnik, in een reeks religieuze kledijen (Edingen, Arenbergarchief).
46. Likeur door de monniken van de "Grande Chartreuse" bereid in Voiron (bij Grenoble).
47. Uit de brief van de H. Bruno aan Raoul le Verd, een der weinige ons bekende geschriften van St. Bruno.
48. Dagindeling van de Kartuizermonnik.
- 49-50. De Kartuis van Pavia.
- 51-52. De Kartuis bij Firenze.
- 53-54. De Kartuis van Villeneuve.
55. Doorsnede van een Kartuizerswoning (Grande Chartreuse).
56. La vie des Chartreux ; (Grande Chartreuse).